

Irakurri Zinemaldiko pelikulen kritikak
www.argia.eus/zinemaldia-2016 helbidean.

PUBLIKOAREN SARIA

Babarrun lata bat

Mikel Garcia Idiakez
 @mikelgi

Zine soziala saritu dute Zinemaldiko ikus-entzuleek, elikagai bankuan emakume bat, gosearen goseaz, babarrun lata bat irekitzen eta zuzenean latatik jaten ikusteak hunkitu egin gaituelako, hainbeste da horrelako eszena batek esan nahi duena. Bai, Ken Loach zuzendari britainiarraren zigilua bete-betean daraman *I, Daniel Blake* saritu du publikoak, Loachen formula ezaguna zaigun arren, ongi funtzionatzen duen formula delako. Dramatismo merkean erori gabe, gizarte babesari loturiko burokrasia zenbateraino den kafkianoa, bihozgabea eta, areago, hiltzailea salatu du oraingoan zuzendari ezagunak. Demagogikoa eta panfleteroa dela esango du baten batek, baina guri oso errealista eta sinesgarria iruditu zaigu irudikatu duen sistema burokratikoak, pertsonak Gizarte Segurantzako zenbaki huts gisa tratatzen dituen, beharra duen jendea dela sinestea baino nahiago duena iruzur egitera datozela pentsatzea, Estatuaren kontura bizitzera. Beste aldean, biktima ahulen ordeztu pertsonaia indartsuak eraiki ditu zuzendariak, bizi-modu duina lortzeko eta euren eskubideak defendatzeko borrokarako prest, erori ostean berriz altxatzeko eta elkarri laguntzeko prest, eta eraikin publikoen aurrean –eszena bikain batean– graffiti bidez administrazioaren hipokresia salatzen prest.

Europako film onena ere, publikoaren aburuz, zine soziala da: Claude Barras zuzendariaren *Ma vie de Courgette* animazio lana. Harrera-etxe batean bukatu duten umeen istorio apur bat naif, apur bat este-reotipatua da, baina mimo handiz eginga.

Publikoaren Sarirako parte hartu duten pelikulen sailean, Donostiako Zinemaldian behin baino gehiagotan izan ditugun zuzendarien urtea izan da, eta ez digute huts egin, gehienek pelikula gogoangarriak utzi baitizkigute. Horren erakusgarri, hiru adibide:

Pablo Larrain Txileko zuzendari aipagarrienetakoak *Neruda* aurkeztu du, Pablo Neruda poetari buruzko filma: Alderdi Komunistako kide izateagatik poeta atxilotzeko agindua eman zuten garaian giroa, Neruda lurtarrena erakutsiko digu filmak, bere kontraesan guztiekin. Pelikula biografikoen ohiko arauetatik aldentu eta istorio bitxia, originala sortu du Larrainek: poliziaren pertsonaia asmatu eta errealtatearekin eta fikzioarekin jolastu du, espazioekin, narrazioarekin, generoen uztarketarekin... Ederra da emaitza, irudietan, gidoian, kontatzeko moduan, poetaren unibertsoa atzemateraino.

François Ozon frantziarra ere ez da berria Donostian, eta *Frantz* paregabea du azken lana. Lehen Mundu Gerraren

amaiera da, eta Frantzian guda-zelaian hildako senargai alemaniarraren hilobira bisitan joan da Anna. Baina ez da bakarra, gizon frantziar misterioitsu batek loreak eramanez Annaren senargaiaren hilobira. Abiapuntu horri tiraka, iraganari begira eta iragana berreskuratzeko ilusioz bizi den protagonistaren istorioa da *Frantz*, frustrazioz frustrazio aurrera egingo duen emakumearena. Bihurgunez jositako trama da, baina artifiziorik gabe, dotore eta fin narratua, tonu klasikoan. Nahi duen lekuetatik eramango gaitu zuzendariak, guk sinestea nahi duena sinetsiko dugu, eta merezi duen bidaia izango da.

Iazko Publikoaren Sariak ere errepikatu du aurten: Hirokazu Koreeda zuzendariak. Berriz ere familia eta familiarteko harremanak ditu oinarri *After the storm* filmean; berriz ere tonu eta erritmo pausatuan kontatu digu istorioa; eta berriz ere, harrapatu egin gaitu zuzendari japoniarraren unibertsoak. Klase ertaineko familia baten amaraun konplexua du aztergai –ohiko legez–, intimista eta hunkigarri batzuetan, umoretsu besteetan, gordinago hainbatetan. Ilusioak desilusio bilakatzen direnean ere, hutsegiteek atzera bueltarik ez dutenean, bizitzan aurrera jarraitu behar da, iragana ezin dugulako aldatu, baina oraina eta etorkizuna bai. ■